

Nader onderzoek vleermuizen
en steenmarter
ter plaatse van:

**Wilhelminastraat 37 - 40a
te Emmen**

projectnummer

201800

TITELBLAD

RAPPORT			
Type onderzoek	Nader onderzoek vleermuizen en steenmarter		
Locatie onderzoek	Wilhelminastraat 37 - 40a te Emmen		
Projectnummer	201800		
Auteur	K.E. Harmsen		
Controle en vrijgave	M.K. Pinxterhuis		
Versie rapport	Versienummer:	Datum:	Reden vervallen:
	1.0	5 oktober 2021	Vigerende versie
Paraaf vrijgave			

OPDRACHTGEVER	
Naam	Noorderbaken Vastgoed BV
Contactpersoon	dhr. J. Rigterink
Adres	Hooggoorns 14, 7812 AM EMMEN

UITGEVOERD DOOR		
		
info@ecoreest.nl www.ecoreest.nl		
Kantoor Zuidwolde Industrierweg 20 7921 JP Zuidwolde Tel: 0528 373 982	Kantoor Appingedam Opwierderweg 160 9902 RH Appingedam Tel: 0596 633 355	Kantoor Almere Transistorstraat 91-34 1322 CL Almere 036 82 00 397

	<p>Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens "NEN-EN-ISO 9001:2015", voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties, sloopbegeleiding, bouwkundige opnames en energieprestatie advies.</p>
	<p>Eco Reest BV is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.</p>
<p>Dit onderzoek en advies is tot stand gekomen onafhankelijk van de belangen van de opdrachtgever en derden.</p>	
<p>Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en is gemachtigd gebruik te maken van de ontheffingen en correspondentie met bevoegde gezagen van het Netwerk Groene Bureaus met betrekking tot Wet natuurbescherming.</p>	

DISCLAIMER
<p>Dit rapport is het resultaat van een nader onderzoek vleermuizen dat is uitgevoerd ter plaatse van Wilhelminastraat 37 - 40a te Emmen, in opdracht van Noorderbaken Vastgoed BV. Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.</p>
<p>Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is, de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken en het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt.</p>
<p>© 2021 Eco Reest BV. Gebruik en overname van gegevens alleen toegestaan met volledige bronvermelding. Wijze van citeren: Eco Reest 2021 Emmen_201800_Wilhelminastraat 37 - 40a_NO</p>
<p>We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.</p>

INHOUD

1.	INLEIDING.....	4
1.1	Aanleiding en doelstelling	4
1.2	Wettelijk kader.....	4
1.2.1	Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn	4
1.2.2	Overige nationaal beschermde soorten	4
1.3	Leeswijzer	5
2.	PLANGEBIED EN VOorgenomen WERKZAAMHEDEN	6
2.1	Beschrijving plangebied.....	6
2.2	Voorgenomen werkzaamheden en planning	8
3.	ONDERZOEKSOPZET	9
3.1	Vleermuizen	9
3.2	Steenmarter	9
4.	RESULTATEN	10
4.1	Vleermuizen	10
4.1.1	Verblijfplaatsen	10
4.1.2	Foerageergebied.....	10
4.1.3	Vliegroutes.....	11
4.2	Steenmarter	11
4.3	Overige waarnemingen	11
4.3.1	Nestplaatsen	11
5.	CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN	12
5.1	Functie van het plangebied en effectbeoordeling.....	12
5.1.1	Vleermuizen.....	12
5.1.2	Steenmarter.....	12
5.1.3	Vogelnesten.....	12
5.2	Vervolgstappen	12
5.2.1	Zorgplicht.....	12
5.3	Verantwoording	12
	LITERATUURLIJST.....	13

1. INLEIDING

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op de aanleiding en de doelstelling van het onderzoek en het wettelijk kader.

1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding tot het onderzoek is het voornemen om een deel van het pand te slopen en mogelijk een aantal appartementen te bouwen en de daarmee samenhangende wijziging van het bestemmingsplan.

In dat kader is door Eco Reest een quickscan uitgevoerd (rapportnummer 200959, datum 19 juni 2020). Hieruit is naar voren gekomen dat de locatie geschikt is voor verblijfplaatsen van vleermuizen en steenmarter.

Om vast te stellen of uit te sluiten dat zich verblijfplaatsen van één of meerdere soorten op de locatie bevinden is Eco Reest BV gevraagd nader onderzoek uit te voeren naar vleermuizen en steenmarter ter plaatse van Wilhelminastraat 37 - 40a te Emmen.

Doel van het nader onderzoek is tweeledig:

1. Er wordt vastgesteld of en zo ja op welke manier, het plangebied deel uitmaakt van het functioneel leefgebied van:
 - Vleermuizen
 - Steenmarter
2. Daarnaast wordt bepaald of de voorgenomen werkzaamheden een overtreding van de Wet natuurbescherming (Wnb) tot gevolg hebben.

1.2 Wettelijk kader

1.2.1 Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn

Vleermuizen zijn beschermde inheemse soorten als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.5 lid 4 van de Wnb is het verboden om de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen.

Onder voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van vleermuizen als bedoeld in artikel 3.5 lid 4 van de Wnb vallen onder andere kraamverblijven, zomerverblijven, paarverblijven en winterverblijven maar ook essentiële vliegroutes en foerageergebieden die van belang zijn voor de instandhouding van de voortplantingsplaats of rustplaats worden hieronder gerekend. Tijdelijke, seizoensgebonden verblijfplaatsen als holen die van belang zijn voor de gunstige staat van instandhouding van een soort op populatieniveau of per individu zijn ook beschermd door artikel 3.5 lid 4 van de Wnb.

1.2.2 Overige nationaal beschermde soorten

In de Wet natuurbescherming is een lijst met nationaal beschermde soorten opgenomen. Hierop is artikel 3.10 van deze wet van toepassing. Lid 1 luidt als volgt:

Het is verboden:

- a) in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b) de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of;
- c) vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

In provincie Drenthe is voor steenmarter geen vrijstelling van toepassing en deze soort valt derhalve onder dit beschermingsregime.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het plangebied besproken. Hoofdstuk 3 bevat een onderzoeksopzet. Hoofdstuk 4 beschrijft de resultaten van het uitgevoerde onderzoek. Besloten wordt met hoofdstuk 5; de conclusies en advies voor eventueel benodigde vervolgstappen voor het project.

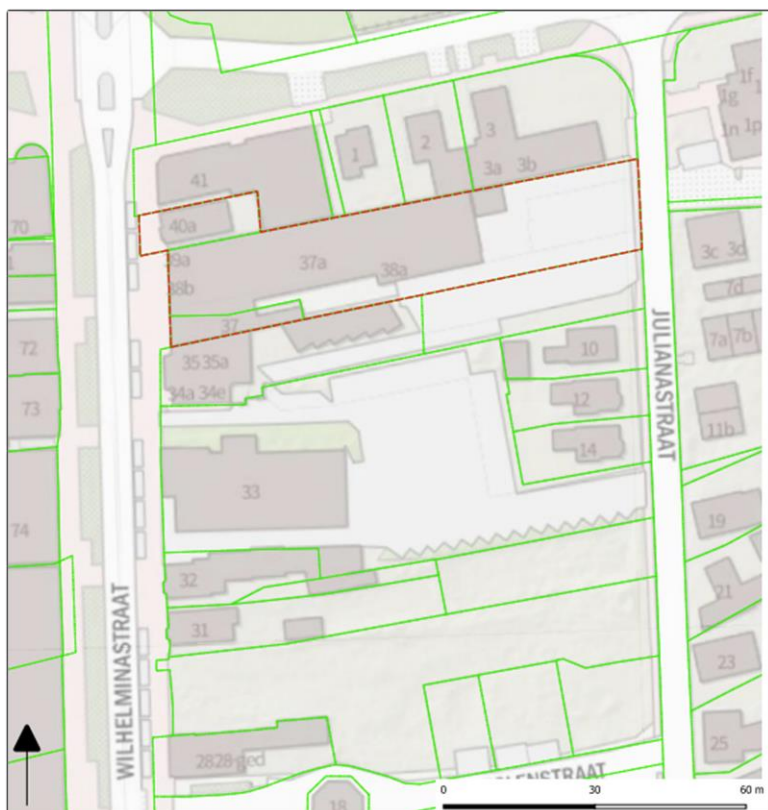
2. PLANGEBIED EN VOORGENOMEN WERKZAAMHEDEN

In dit hoofdstuk zijn het plangebied en de voorgenomen werkzaamheden binnen het plangebied beschreven.

2.1 Beschrijving plangebied

Het plangebied is gelegen ter plaatse van Wilhelminstraat 37 tot en met 40a te Emmen (figuur 2.1). Het onderzoeksterrein heeft een oppervlakte van circa 2.000 m² en is grotendeels bebouwd. Het betreft een pizzeria met bovenwoning (Wilhelminastraat 40 en 40a) en een winkelpand met bovenwoningen (Wilhelminastraat 37, 38, 38a, 38b, 39 en 39a). De omgeving bestaat uit meerdere gebouwen met her en der groenstructuren. In of nabij het plangebied zijn geen watervoerende elementen aanwezig.

Figuren 2.2, 2.3 en 2.4 geven een beeld van het plangebied.

Figuur 2.1 Plangebied (rood omlijnd) (bron achtergrondkaart: ArcGIS).

Figuur 2.2. Oostkant van het plangebied.

Figuur 2.3. Zuidkant van het plangebied.

Figuur 2.4. Westkant van het plangebied.

2.2 Voorgenomen werkzaamheden en planning

De wens van de opdrachtgever is om te onderzoeken of het mogelijk/rendabel is om een deel van het pand te slopen en achter op het perceel, nabij de Julianastraat, appartementen te realiseren.

De datum wanneer de werkzaamheden van start gaan is nog niet bekend.

3. ONDERZOEKSOPZET

In dit hoofdstuk zijn de methoden van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

3.1 Vleermuizen

Het onderzoek is uitgevoerd conform de bepalingen uit de meest recente versie van het Vleermuisprotocol (versie 2021). Het vleermuisonderzoek heeft plaatsgevonden door middel van vier bezoeken. Hiervan zijn twee rondes uitgevoerd tijdens de kraamtijd van vleermuizen. Daarnaast zijn twee bezoeken uitgevoerd tijdens de paartijd van vleermuizen. Tegelijkertijd met het onderzoek naar verblijfplaatsen zijn ook de functie vliegroute en leefgebied onderzocht.

Met behulp van een batdetector (Pettersson D240x) is de aanwezigheid van kraam-, zomer- of paarverblijfplaatsen van vleermuizen in het pand in beeld gebracht. Gedurende de bezoeken is het plangebied twee uur lang onderzocht op verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen. Drie onderzoeksrondes hebben plaatsgevonden in de avonduren, na zonsondergang. Een onderzoeksronde is uitgevoerd vanaf twee uur voor zonsopkomst. Hierbij zijn geluids- en visuele waarnemingen genoteerd en ultrasone geluiden van vleermuizen opgenomen.

De onderzoeken in de kraamperiode zijn met meer veldwerkers uitgevoerd dan in de paarperiode, omdat hierbij extra is gelet op in- en uitvliegende dieren, terwijl bij het onderzoek naar paarverblijven de nadruk lag op geluidswaarnemingen (baltsgeluiden).

Analyse van opgenomen vleermuisgeluiden heeft, waar nodig, plaatsgevonden met behulp van het programma Wavesurfer of BatExplorer. Hierbij is met behulp van sonogrammen het in het veld opgenomen geluid op soort gedetermineerd.

Het onderzoek naar vleermuizen heeft op de volgende data en bij de onderstaande weersomstandigheden plaatsgevonden:

Tabel 3.1 Uitgevoerde onderzoeksrondes vleermuizen

Ronde*	Datum (2021)	Zon op/onder	Begintijd	Eindtijd	Temp (°C)	Wind (Bft)	Bewolking	Neerslag	Veldwerkers
KR1	17 mei	21:27	21:27	23:30	12→10	2	Half bewolkt	Droog	2
KR2	10 juni	05:09	03:09	05:09	14→13	1	Half bewolkt	Droog	2
PA1	30 augustus	20:25	22:00	00:00	16→15	3	Half bewolkt	Droog	1
PA2	21 september	19:33	20:33	22:33	15→14	1	Geheel bewolkt	Droog	1

*KR: Ronde kraam- en zomerverblijfplaatsen, PA: Ronde paarverblijfplaatsen,

3.2 Steenmarter

Uit de vooronderzoek bleek dat er enkele gaten aanwezig zijn die toegang tot het pand bieden aan steenmarter. Tijdens de quickscan kon de binnenkant en het dak van het pand niet bekeken worden. Om te bepalen of de binnenzijde en het dak geschikt zijn voor steenmarter is er een nader onderzoek uitgevoerd. Tijdens dit onderzoek is er ook gezocht naar sporen van steenmarter, zoals uitwerpselen.

4. RESULTATEN

In dit hoofdstuk zijn de resultaten van het veldonderzoek per onderzochte soort(groep) beschreven.

4.1 Vleermuizen

4.1.1 Verblijfplaatsen

Tijdens het onderzoek zijn geen verblijfplaatsen van vleermuizen binnen het plangebied aangetroffen. Wel is een verblijfplaats in de directe omgeving vastgesteld (figuur 4.1)

Tijdens het onderzoek zijn geen in- of uitvliegende vleermuizen waargenomen binnen het plangebied. Bovendien is binnen het plangebied geen (zwerm)gedrag waargenomen dat wijst op een verblijfplaats van vleermuizen. Hieruit wordt geconcludeerd dat er geen verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het plangebied.

Buiten het plangebied is een zomerverblijf van gewone dwergvleermuis vastgesteld. Dit verblijf bevindt zich onder de overstekende rand van Wilhelminastraat 34 (figuur 4.2).

In de nabije omgeving zijn ook twee paarterritoria van gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze territoria hadden echter geen verbintenis met het plangebied.

Figuur 4.1 Waarnemingen vleermuizen en steenmarter

4.1.2 Foerageergebied

Er zijn geen foerageergebieden vastgesteld binnen het plangebied. Essentiële foerageergebieden binnen het plangebied zijn daarom uit te sluiten.

4.1.3 Vliegroutes

Overvliegende dieren zijn in lage aantallen waargenomen. Er wordt daarom binnen of rond het plangebied geen essentiële vliegroutes verwacht.

Vervolgstappen ten aanzien van vleermuizen is niet aan de orde gezien verblijfplaatsen, essentiële foerageergebieden en vliegroutes binnen het plangebied niet zijn vastgesteld.

4.2 Steenmarter

Uit het onderzoek is gebleken dat het gebouw niet geschikt is al vaste verblijfplaats voor steenmarter. Ook zijn er geen sporen gevonden die duiden op de aanwezigheid van deze soort in het gebouw.

Steenmarter is wel één keer waargenomen nabij het plangebied tijdens vleermuizenonderzoek.

Dat de soort incidenteel gebruik maakt van het plangebied is niet uit te sluiten, er zal echter geen spraken zijn van essentieel leefgebied voor de soort.

4.3 Overige waarnemingen

4.3.1 Nestplaatsen

Tijdens het veldbezoek is binnen het plangebied nest van de kauw waargenomen in de oostelijke muur (figuur 4.2). Alle broedvogels zijn tijdens het broedseizoen beschermd en mogen dan niet worden verstoord.

Figuur 4.2 Kauwen hebben een nest gebouwd in een gat van de oostelijke muur (locatie met een rode pijl aangegeven).

5. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In dit hoofdstuk zijn de conclusies en aanbevelingen opgenomen die uit de resultaten van de veldbezoeken voortvloeien. De resultaten worden behandeld per soort(groep).

5.1 Functie van het plangebied en effectbeoordeling

5.1.1 Vleermuizen

Uit de resultaten van het vleermuisonderzoek komt het volgende naar voren dat er geen verblijfplaatsen en foerageergebieden van vleermuizen zijn in het plangebied.

Binnen het plangebied zijn doortrekkende vleermuizen waargenomen. Gezien de lage aantallen gaat het hier niet om een essentieel foerageergebied of essentiële vliegroutes. Bovendien zijn in de directe omgeving voldoende alternatieven aanwezig.

Vervolgstappen ten aanzien van vleermuizen voor het uitvoeren van de geplande werkzaamheden zijn niet nodig.

5.1.2 Steenmarter

Het plangebied wordt mogelijk incidenteel gebruikt door steenmarter. Er is echter geen sprake van essentieel leefgebied. Vervolgstappen ten aanzien van deze soort in niet aan de orde.

5.1.3 Vogelnesten

Bij voorgenomen de sloopwerkzaamheden worden nestplaatsen van kauw weggenomen. Voor alle inheemse vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die soorten, nesten, eieren of vaste rust-of verblijfplaatsen beschadigen. Bij het verwijderen van nesten in het broedseizoen is sprake van een overtreding van artikel 3.1 (2^e lid) van de Wnb.

Een overtreding kan voorkomen worden door de sloopwerkzaamheden uit te voeren buiten het broedseizoen. Voor het broedseizoen staat geen vaste periode. Van belang is of een broedgeval aanwezig is.

5.2 Vervolgstappen

Er is zijn geen verblijfplaatsen of essentiële foerageergebieden of vliegroutes van middelzwaar tot zwaar beschermde soorten aangetroffen. Daarom is in dit geval geen ontheffing van de Wet Natuurbescherming nodig.

5.2.1 Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. De zorgplicht geldt voor alle planten en dieren, beschermd of niet.

5.3 Verantwoording

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies, indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

LITERATUURLIJST

Boeken / documenten

BIJ12 (2017). Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*. Versie 1.0, juli 2017

BIJ12 (2017). Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*. Versie 1.0, juli 2017

Eco Reest (2020). Quickscan Wet natuurbescherming Wilhelminastraat 37 tot en met 40a te Emmen. Versie 1.0, juni 2020

Vleermuisvakberaad Netwerk Groene Bureaus, Zoogdiervereniging (2021) Vleermuisprotocol 2021, januari 2021

Websites

Zoogdierenvereniging (z.d.). Steenmarter. Geraadpleegd op 4 oktober 2021, van <https://www.zoogdiervereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>